

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XLII. Pensiones super distributionibus quotidianis imponi non posse:
Impositas tamen auctoritate Summi Pontificis validas esse. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

110 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

Gomes. ad Regul. de impetrat. benefic. per obitum fam. Cardin. num. 3.

- 33 Qui quidem consensus causalis, quamvis debeat iustificari tanquam pars Gratia, cap. 2. de rescript. Cael. de Grass. decis. 11. num. 1. & 4. sub tit. de probat. nec censeatur probatus per aliquos actus Principalis, non data scientia illius, vt mox dicitur.
- 34 Etum est; † tamen sufficit quod vndeunque probetur: vt per Cassador. decis. 1. num. 3. de remun. & sic data scientia Principalis, veluti si vsus fuerit supplicatione, & in eadem contineatur etiam reseruatio pensionis, censeatur illi consensus praeuissse: † qui enim aliqua scriptura vtitur, censeatur illam, & omnia in ea contenta approbare: vt in terminis consensus decidit Put. decis. 100. n. 1. & 2. lib. 2. Quod procedit in casu proposito, in quo non agitur de iis quae dependent à iure, aut aliunde quam ex facto ipsius; vt fusiùs probauimus supra cap. 24. huius Tract. sed agitur de verificando consensu resignantis, qui ex mera illius voluntate dependet, seu potius de tacita ratificatione gestorum per procuratorem ex certa scientia.
- 36 Alia etiam ratione consensus per procuratorem praestitus non noceret Principali, si consensus fuisset praestitus pro validitate pensionis ad Bullam desuper expeditam, & relatus fuisset ad quandam Partium concordiam, & non ad supplicationem, cum tamen in concordia contineantur plura quae non sunt in supplicatione, super qua Bulla fuerat expedita, nulla facta mentione concordiae, nec conuentionum in ipsa contentarum, & concordia non fuisset inserta in supplicatione nec extensiuè, nec relatiuè; & sic cum omnia fuissent concessa à Papa eo modo quo consensus fuerat praestitus, perinde est ac si praestitus non esset, & per consequens quod non erat sufficiens pro pensione. Atque ita decusum est apud Verall. decis. 210. part. 1.
- 37 Et huius rei ratio est; quia consensus ille per procuratorem praestitus relatiuè ad concordiam, conditionaliter cum clausula, & non alias, non valet nisi conditio per Papam approbata fuerit: & talem esse stylum testatur Seraph. decis. 1465. num. 3.
- 38 Vnde in simili casu, cum substitutus procurator ad consentiendum reseruati pensionis consensu praestitisset intuitu laborum praestitorum per Pensionarium, ita vt pensio transiret ad successores in beneficio, & in supplicatione non fuisset expressum, pensionem reseruari intuitu illorum laborum, etiam quoad successores in beneficio; fuit dubitatum vtrum reseruatio pensionis dicatur nulla, aut saltem mandatum ad consentiendum fue-

rit illicitum, non superueniente Superiori auctoritate? Et resolutum fuit, reseruatiorem esse inuvalidam, quia cum reseruatio facta fuisset, & consensus praestitus causa laborum, & non causa resignationis, prout in supplicatione dictum erat, omnia erant nulla; quia si fuisset expositum Papae, quod reseruatio erat sub praetextu laborum Pensionarij, & non ex causa resignationis, Papa non permisisset quod pensio transiret ad successores in beneficio. Item quia cum consensus fuisset praestitus conditionaliter, nempe si ita Sanctitati suae placuerit, & hoc non fuerit Papae expositum, tota Gratia corruerat; maxime cum istae conditiones sint illicitae, non interueniente Summi Pontificis approbatione: atque ita decusum fuit per Rotam decis. 670. part. 3. lib. 3. diuersor.

Vltimo loco notandum est, quod per Regulam Cancellariae, de praestandis consensibus, quae hodie est 45. inter Regulas S. D. N. Alexand. VII. feliciter sedentis, cautum fuit, quod super resignatione cuiuscunque beneficij Ecclesiastici, seu cessionis iuris in eo, quam in manibus suis, vel in Cancellaria Apostolica fieri contingerit, Apostolicae Literae nullatenus expediantur, nisi resignans, aut cedens, in Romana Curia praesens fuerit personaliter; alioquin per procuratorem suum ad hoc specialiter constitutum expeditioni huiusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, & iurauerit vt moris est: & si ipsum resignantem, seu cedentem pluries super vno & eodem beneficio in fauorem diuersarum personarum successiuè consensisse contingerit, voluit Sanctitas sua, quod primus consensus tenere debeat, & alij posteriores consensus, ac Literae, eorum praetextu, etiam sub priori Data expeditae pro tempore, nullius sint roboris vel momenti; nec Literae reseruatiorem vel resignationis etiam Motu proprio cuiusvis pensionis annuae super alicuius beneficij fructibus expediti possint, nisi de consensu illius qui pensionem soluere tunc debebit. † Quae Regula non est de dandis, cum concernat dumtaxat Expeditores, vt aduertit Seraphin. d. decis. 1465. num. 26. Dicitur autem non esse de dandis, quia non est opus illam producere in actis, vt explicat antiquus Glossator ad Regul. 27. de regulis Cancellariae producendis, num. 3. † Quamvis Regulas Cancellariae non esse producendas tanquam notorias dixerit Anton. Faber in Codice lib. 4. tit. 14. definit. 15. quod & Ego in his partibus à pluribus annis obseruatum vidi, nec vnquam opponi de defectu productionis illarum Regularum, durantibus annis sexaginta, quibus in negotiis Iustitiae versatus fui.

C A P V T XLII.

ARGVMENTVM.

RENSIONES super distributionibus quotidianis imponi non posse: Impossitas tamen auctoritate Sedis Apostolicae, validas esse. Fructuum appellatione non contineri Distributiones, quando pensio super fructibus fuit imposita. Quid si super fructibus, prouentibus, redditibus, & emolumentis? Et quae hac in parte sit differentia inter pensionis reseruatiorem, & translationem? Incerti redditus qui dicantur? Capitulum, & Cameram, dum absentis, vel vacantis beneficij fructus percipiunt, ad pensionis solutionem teneri. Et quibus in casibus locus sit iuri accrescendi, vel non decrescendi, in fauorem Canonicoꝝ, vt fructus, seu Distributiones non singulis

Tract. de Pensionib. Eccl. Cap. XLII. 111

gulis de Capitulo, sed Capitulari massæ acquirantur, vtrum Capitulum, vel singulares personæ ad solutionem pensionis pro rata teneantur.

S V M M A R I V M.

- 1 Super quotidianis Distributionibus regulariter pensiones non debent imponi.
- 2 Fructuum beneficij appellatione quotidiana Distributiones non continentur nisi improprie.
- 3 Annata non soluitur de distributionibus quotidianis.
- 4 Indultum de providendo de beneficiis usque ad certam summam, non comprehendit quotidianas Distributiones, quæ in illa summa non computantur.
- 5 Qui professionem Fidei non emisit, non lucratur fructus, sed tamen lucratur Distributiones quotidianas.
Limita vt num. 8.
- 6 Condemnatus ad resolutionem fructuum, non tenetur restituere quod acquisiuit ex Distributionibus quotidianis.
- 7 Limita vt non procedat, quando omnes redditus beneficij in Distributionibus quotidianis consistunt.
- 8 Qui professionem Fidei non emisit, priuatur etiam ipsis fructibus quotidianarum Distributionum, quando in illis omnes beneficij redditus consistunt.
- 9 Facultas transferendi pensiones consistentes in quibuscunque fructibus, redditibus, & prouentibus, non comprehendit illas quæ consistunt in Distributionibus quotidianis.
- 10 Portio illa, quæ ex dispositione Concilij applicatur pro Distributionibus, non subiacer solutioni pensionum, nec aliis oneribus.
- 11 Intellige quod prius deducantur pensiones iam impositæ tempore separationis tertie huius partis; sed de nouo imposita istam tertiam partem non comprehendunt.
- 12 Quando Papa reseruat pensiones super Distributionibus quotidianis, pensio solui debet, & valida est.
- 13 Distributiones quotidianæ, si de illis facta non fuerit expressa mentio, non obligantur ad pensionem soluendam nisi in subsidium.
- 14 Si pensio fuerit imposita etiam super quibuscunque prouentibus, emolumentis, & c. quidam existimant non comprehendit quotidianas Distributiones.
- 15 Appellatione fructuum & reddituum non continentur Distributiones quotidiana.
- 16 Sicut nec sub nomine Prouentuum.
- 17 Nec appellatione Obuentuum.
- 18 Continentur tamen Distributiones sub nomine Emolumentorum.
- 19 Stylus tamen Curia videtur in contrarium.
- 20 Incerta non dicuntur obuentiones quæ sub certa annua mercede locari possunt.
- 21 Vtrum priuilegium competens Distributionibus locum habeat in redditibus communibus, qui in fine anni distribuuntur.
- 22 Pensio potest imponi super istis redditibus, qui veniunt sub nomine Obuentuum.
- 23 Quæ sit differentia in hac questione inter Translationem, & Reservationem pensionis.
- 24 Capitulum quod lucratur fructus absentis, tenetur pro rata ad solutionem pensionis.
- 25 Persona Titularis non est in consideratione quoad pensionis solutionem, sed fructus beneficij.
Camera Apostolica soluit pensionem si fructus percipiat, ibidem.
- 26 Relictur opinio existimantium Capitulum non teneri pro rata ad pensionem, dum percipit Distributiones absentis.
- 27 Qui Distributiones absentis lucratur, tenetur pro Sanleger. de Pensionib.

rata ad pensionis super illo beneficio impositæ solutionem.

- 28 Quomodo agi possit ad consequendam solutionem pensionis contra fructus non consumptos.
- 29 Ex eo quod pensio soluitur per eos, qui absentis, vel suspensi Canonici Distributiones percipiunt, cultus diuinus non minuitur.
- 30 Ius accrescendi circa Distributiones quotidianas, quæ singulis diebus & horis diuini seruitij dantur presentibus, locum non habet quando portiones absentium acquiruntur Capitulo.
- 31 Explicatur decilio 500. Rota apud Coccinum.
- 32 Ius accrescendi, vel nõ decrescendi, locum habet inter Canonicos, quando portiones absentium non quærantur massa Capituli, sed Canonicis inseruientibus.
- 33 Ius accrescendi cessat inter Canonicos circa Distributiones absentium, quando in contrarium adest statutum, vel consuetudo Capituli.
- 34 Pensio loco absentis soluitur pro rata à Capitulo, si illi Distributiones acquirantur, secus si à particularibus, hi enim tenentur pro rata.

Regula generalis est, ex Distributionibus quotidianis, si iuris communis dispositionem attendamus, non deberi pensiones annuas, nec super ipsis pensiones imponi seu referuari posse: quia pensio est onus fructuum, & debetur de fructibus: Gigas de pensionib. quest. 39. num. 1. Roman. conf. 388. num. 2. Rota decif. 508. num. 3. parte 2. recent. & decif. 77. part. 3. † Fructuum autem beneficij appellatione non continentur Distributiones quotidianæ nisi improprie, vt notatur in recent. par. 8. decif. 24. n. 15. quia licet dentur beneficia propter beneficium, fructus tamen non sunt, cap. vnic. de Cleric. nõn resident. lib. 6. Callador. decif. 6. n. 6. de preb. † vbi quod propterea non computantur in valore fructuum, nec ex illis soluitur Annata: † Et si quis obtinuit Gratiam vt sibi prouideatur de beneficiis usque ad certam summam, in illa summa non computantur Distributiones quotidianæ, Oldrad. conf. 18. n. 1. & per totum, Gutier. conf. 8. n. 2. Gonzal. ad Regul. 8. in §. 7. proam n. 154. † Ideo licet cautum sit quod prouisus de beneficio non faciat fructus suos donec fidei professionem emisit, tamen lucratur quotidianas Distributiones; quia datur ratione seruitij, & ministerij personalis: Gonzal. ibid. n. 170. † Et qui ad restitutionem fructuum condemnatus fuit, non tenetur regulariter ad restitutionem eorum quæ lucratus fuit ex Distributionibus quotidianis. Quod tamen intelligendum est iuxta declarationes factas per Gonzal. loc. cit. n. 155. & multis segg. † Et nominatim quando beneficij redditus consistunt omnes in Distributionibus quotidianis, vt apud Eundem n. 257. † quo etiam casu, qui fidei professionem non emisit, priuatur Distributionibus quotidianis, vt penæ locus aliquis esse possit, Barbof. de appellat. verb. cap. 103. num. 14.

Et ea de causa disputatum fuit in Rota, vtrum qui habet facultatem pensiones transferendi referuat super quibuscunque fructibus, redditibus, & prouentibus quorumcunque beneficiorum Ecclesiasticorum, comprehenderentur pensiones super distributionibus quotidianis ex speciali Summi Pontificis gratia reseruatæ? & cum fuisset decisum sub illa facultate comprehendendi propter generalitatem verborum confessionis; tamen Rota negotio accuratius perpenso, recessit à decisis, & declarauit

112 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

- in generali facultate non comprehendendi Pensiones super Distributionibus quotidianis debitas; quia generalitas verborum non debet quoad hoc operari, cum versetur in materia non fauorabili, sed potius odiosa; cum pensionis translatio prorogationem seruitutis inducat super beneficiis: vt copiose explicat D. Paul. Rubeus (cuius doctrinae & laboribus multum debet Iurisprudencia nostra) in suis annot. ad decis. Rota Romana, decis. 576. n. 51. & multis seqq. partis 4. tom. 3. Et translationem pensionis esse odiosissimam, superius suo loco fuit demonstratum.
- 10 Supradicta multo fortius procedunt in portione illa, quae ex Conc. Tridentini dispositione desumi debet, vt applicetur iis qui effectualiter Diuinis Officiis interfuerint, de qua nos copiose egimus in primo volumine quest. benefic. cap. 52. siquidem dicti Concilij decreto statutum est sess. 21. c. 3. & sess. 22. c. 3. in omnibus Ecclesiis, in quibus nullae sunt Distributiones quotidianae, aut ita tenues vt verisimiliter negligatur, vt tertia pars fructuum Canonica- tum, Dignitatum, & Personatum, Portionum & Officiorum separaretur, & in Distributiones quo- tidianas conuertatur, quae inter eos, qui interfue- rint proportionabiliter arbitrio Episcopi diuida- tur: Quae portio in Distributiones conuersa, non subiacer pensionibus, aut aliis Ecclesiae oneribus, quantumvis legitime impositis: Imò intelligi de- bet, vt computetur deductis prius dictis pensioni- bus aliisque oneribus, quandiu illa durauerint; & Sed de nouo imponendae non comprehendunt istam tertiam partem: Atque ita Sacra Congrega- tio declarauit, teste Garf. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 468. Barbof. ad d. cap. 2. sess. 21. de reformat. n. 7. Quod explicat Monet. in tract. de Distribut. quotid. part. 3. quest. 8. n. 5. & sequent. Quod ita explicandum est, vt dum de pensionibus antea impositis agitur, pensiones in primis de globo deducantur, & de re- siduo tertia illa pars detrahatur; sed pensiones de nouo impositae, non comprehendunt istam tertiam partem.
- 12 Verum si Papa imponat, seu referuet pensiones nominatim super Distributionibus quotidianis, dubitari non potest quin reservatio huiusmodi sit valida, & effectum fortiri, ac obseruari debeat. Barbof. ad d. sess. 3. cap. 21. n. 7. in fine, post Garf. de be- nefic. part. 1. c. 5. n. 390. ibi, nisi expressis verbis a Pon- tifice concedantur: Idem tradit Monet. de distribut. 13 quotid. dicta part. 3. q. 8. n. 6. & qui tamen hoc limitat n. 11. vt pensio non censeatur hoc casu reservata nisi in subsidium super Distributionibus quotidia- nis, primò autem & principaliter super fructibus Canoniciatus, vel beneficij: argumento eorum quae dicuntur in Gloss. l. stipendia, in verbo, prouincia, & in verbo, stipendia, C. de execut. rei iudic. vbi dicitur quòd stipendia militum, quibus similes sunt illae Distributiones, non possunt vendi, nec in solum dari nisi in subsidium.
- 14 Quod si reservatio pensionis fiat super fructi- bus, redditibus, prouentibus, obuentionibus, & emolumentis beneficij, dubitari potest vtrum in simili reservatione contineantur Distributiones quotidianae: Hanc quaestionem in similibus termi- nis determinat Emanuel Roderic. quest. regul. tom. 3. q. 74. art. 4. dicens, quod si Papa imponat pensio- nem super fructibus, redditibus, prouentibus, obuen- tionibus, & emolumentis alicuius praebendae, non censetur imposita super Distributionibus quotidia- nis, nisi specialiter exprimat: cum enim detur ratione laboris propter interessentiam in diuinis Officiis, non est intentionis suae Sanctitatis illas
- alicui oneri & pensioni subiungere; sicut paulò an- tè de militum stipendiis dicebamus, quae nec vendi, nec obligari possunt, nisi in subsidium: l. stipendia 4. C. de execut. rei iudic. & ibi Gloss. Bald. & Salycet. Merlin. de pignori lib. 2. quest. 62.
- Quod tamen non transit sine difficultate; siqui- dem quamuis appellatione Redituum & fructuum non contineantur quotidianae Distributiones, vt probat Gratian. discept. forens. 283. n. 9. vbi plures allegat, Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 7. n. 186. & simili- liter licet appellatione Prouentuum non continean- tur Distributiones, quae singulis diebus praestantur ratione seruitij personalis, cap. licet, de praebend. Ripa in cap. cum M. Ferrariensis n. 16. de constitut. Mo- neta de Distribut. quotid. part. 1. quest. 7. num. 7. & 17 quamuis etiam appellatione Obuentuum non veniant dictae Distributiones quotidianae, Rip. respons. 2. num. 2. de constitut. Monet. d. part. 1. cap. 7. num. 11. & seqq. Barbof. de appellat. verbor. cap. 173. num. 4. & Tamen sub nomine Emolumentorum il- las comprehendere verum est; ex Monet. d. tract. part. 1. q. 7. n. 15. Gutierr. conf. 8. num. 5. quia nomen illud respicit omnem vtilitatem ex re prouenien- tem: Boer. decis. 224. num. 6. maxime stante magna verborum illorum repetitione, quae aliquid ope- rari debet; teste Paris. de resignat. lib. 6. quest. 2. n. 34. Rota relata per Garf. de benefic. part. 1. cap. 5. n. 382. & sequentib.
- Nihilominus tamen ex stylo Curiae, per illa 19 verba non intelligi Distributiones quotidianas, nec incertas obuentiones, testatur Garf. part. 1. cap. 5. num. 387. Ego autem vidi multas prouisiones circa pensionum reservationes, in quibus expressa fit mentio Distributionum; & hanc mentionem fieri securius est: maxime cum non sit hodie dif- ficilis talium reservatum concessio, & nomina- tim in Legatione.
- Aduertendum autem hic est, non comprehen- 20 di sub incertarum obuentuum nomine illas, quas si Titularis locare vellet, aut vendere, posset eas ad annum sub certa mercede transferre: Anchar. in Clement. 2. num. 4. versic. sed aduerte ad hoc ulti- mum, de concess. praebend. Felin. in cap. ad aures, sub n. 14. versic. sed l'etrus: de descript. Rebuff. in tract. de Congru. post num. 87.
- Sed quaesuit Gambar. in tract. de potest. Legati, 21 vtrum quod de Distributionibus quoad impositio- nem seu reservationem pensionis dictum est, lo- cum etiam habeat in aliis redditibus communibus, qui finito anno diuiduntur inter eos qui fuerunt praesentes, quamuis non interfuerint omnibus Horis: solet enim in multis Ecclesiis obseruari, vt duplex sit emolumentum; Alterum quidem, quod praestatur illis qui verè & praesentialiter adstite- rint diuinis Officiis: Alterum verò, quod datur il- lis qui vni tantum Horae interfuerint: vel etiam, in aliquibus Ecclesiis, qui in Ciuitate praesentes fuerint: In hac quaestione Gambar. lib. 6. num. 23. & sequentib. nihil certi determinat: & sed cum illae 22 sint adinstar praebendarum, maxime vbi non sunt aliae praebendae, Extrauag. nonnulli, §. praeterea cum in aliquibus, de praebend. inter Communes: & copio- se probant Garf. part. 3. c. 2. num. 440. verius est, si pensio fuerit reservata super redditibus, prouen- tibus, iuribus, obuentionibus vniuersis beneficij, seu Canoniciatus, illam censeri impositam super huiusmodi obuentionibus: vt decidit Monet. de Distribution. quotid. part. 3. q. 8. n. 13. Idque quatenus fructus praebendae non sufficerent, vt ibi per eum.
- Nec huic resolutioni aduersatur decisio Rota 23 Romana

Tract. de Pensionib. Eccles. Cap. XLII. 113

Romanæ relata per dictum Dominum Rubeum *in addit. ad d. decis. 576. num. 5. 1. part. 4. recent. tom. 3.* ubi decisum fuit, in hac pensionum materia, sub indulto loquente de transferendis quibuscunque pensionibus reseruatis super quibuscunque fructibus, redditibus, vel prouentibus quorumcunque beneficiorum Ecclesiasticorum, non comprehenduntur pensiones super Distributionibus quotidianis impositas: quia non hic agitur de translatione pensionis, sed de illius reservatione: nam licet dubitetur utrum pensionis reservatio sit odiosa, ut per Rotam *decis. 240. & decis. 454. part. 1. diuers. ubi hac quaestio in utramque partem examinatur*; Tamen dum agitur de pensionis translatione, agitur de materia odiosissima, cum contineat prorogationem seruitutis impositæ super fructibus beneficii, quidquid in contrarium dicat Duran. *decis. 67. n. 3.* Quia verius est translationem pensionis esse multum odiosam, teste Verall. *decis. 303. num. 10. part. 2. Gomel. ad Regul. de infirmis, quest. 16. D. Rubeus dicta decis. 576. n. 57. part. 4. recent. tom. 3.* Ideo in materia translationis, de qua loquitur præfata decisio, strictior fieri debet interpretatio quam in materia reservationis pensionis.

- 24 Notandum est ultimo loco, quod si propter absentiam, aut negligentiam Canonici, aut alia de causa Capitulum lucratur fructus vel Distributiones quotidianas, quas ipse percepisset, tenetur Capitulum ad solutionem pensionis impositæ super illo Canonicatu, pro rata fructuum perceptorum. Ratio est, quia pensio super fructibus & distributionibus reseruata, non acquiritur Capitulo, nisi eadem ratione, eodemque modo, & sub iisdem oneribus, sub quibus Canonicus illas percipere poterat; neque debetur pensio ratione seruitutis per Canonicum præstandi, sed ex mera Gratia Papæ: & Pensionarius habet actionem realem ad consequendam pensionem aduersus illos omnes, qui fructus, seu Distributiones percipiunt. *Gig. de pensionib. quest. 39. & 43. Crescent. decis. 3. de solut. ac etiam personalem actionem habet aduersus quoscunque successores.* Vnde persona Titularis, cuiusve seruitutem non est quoad Pensionarium considerabile, cui absentia, aut negligentia Titularis nocere non potest, ut bene probat Marefcot. *lib. 1. var. resolut. cap. 18. num. 50. & 51.* & nos probauimus in *Quest. benefic. tom. 1. cap. 35. num. 14.* post Rotam *decis. 133. part. 2. recent. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 5. §. 5. num. 44. Garf. de benefic. part. 1. cap. 5. num. 24.* Quia ratione etiam Camera Apostolica, dum fructus beneficii percipit, tenetur pro rata ad solutionem pensionis: quia cum percipiat commodum, æquum est ut etiam onus sustineat: ut per Gonzal. *d. §. 5. num. 52.* † Adeo ut reiicienda sit opinio Monetae contrarium sentientis in tract. de Distribut. quorid. part. 3. qu. 8. num. 17. cuius rationibus respondere non est difficile. Nam dum dicit in prima ratione, quod ex illis distributionibus quas absentes amittunt, nihil lucratur Capitulum, sed lucrum spectat ad singulares personas ipsius Capituli, inter quas nunc plures reperiuntur, nunc pauciores, ex cap. unico, de Cleric. non resist. in 6. Aliud autem est Capitulum, aliud personæ singulares de capitulo, Felin. in cap. eam te, de rescript. & probatur in c. final. & ibi DD. de prebend. in 6. Respondetur, istam rationem non tollere dubium, sed tantum allegare inconueniens circa modum repetendi: † & ideo duo casus considerandi sunt; Primus est, quando emolumenta amissa acquiruntur Capitulo: Secundus, quando acquiruntur
- Sanleg. de Pensionib.

tur singularibus personis, siue per ius accrescendi, siue per ius non decrescendi. Primo casu Capitulum tenetur contribuere pro rata ad solutionem pensionis: Secundo casu, onus soluendi spectat ad particulares ipsius Capituli: ut explicat Garf. de benefic. part. 1. c. 5. n. 222. & seq. † Quamuis non neget, agi posse hypothecaria contra fructus non consumptos, contra illorum possessores, absque eo quod possint habere regressum contra Capitulum pro ea parte, quâ soluerint, quia pars fructuum & distributionum contingens ipsam pensionem, fuit eis per Capitulum indebitæ & absque necessitate distributa.

Secunda ratio, quod pensio non debetur nisi per eum, qui illius reservationi consensit, illiusque successores; facile eliditur, quia Capitulum & Canonici qui fructus aut distributiones percipiunt, dicuntur in hac parte, illius, qui beneficium possidet, successores.

Idem dicendum est de tertia ratione, quod pensio non debetur ab alio, quam ab eo qui fructus beneficii percipit: nam etiam fructus, & distributiones, quas Capitulum, vel singulares illius personæ recipiunt, non aliunde proueniunt, quam ab ipso beneficio, & occasione illius.

Sicut non obstat quod dicitur, si fructus, & Distributiones essent obnoxie pensioni, cultus diuinus minueretur: quia diminutio cultus diuini non ducit originem à contributione Capituli, sed ab ipsa pensionis impositione super Distributionibus quotidianis autoritate Summi Pontificis facta.

Idem non est recedendum ab opinione Rotæ Romanæ, quam nos etiam secuti sumus *lib. 1. Quest. benefic. c. 35. n. 13. & 14.* quam opinionem bene probat Marefcot. *lib. 2. var. resolut. cap. 18. n. 50.* Gonzal. ad regul. 8. gloss. 5. §. 5. n. 44. Garf. de benefic. part. 1. c. 5. n. 214. ubi adfert decisionem Rotæ Romanæ pro hac opinione factam.

Sed quaeritur quando propter absentiam illius, qui debet pensionem, fructus deuenerunt ad Canonicos inseruientes, vel ad Capitulum, quis teneatur ad pensionis solutionem, scilicet utrum Capitulum, vel singulares Canonici qui lucrum perceperunt.

Pro quaestione determinatione duo casus considerandi sunt: Primus est, quando agitur de Distributionibus illis, quantum certa quantitas est singulis interessentibus & assistentibus Diuinis Officiis & actualiter inseruientibus assignata; portio verò illius, qui propter suspensionem, absentiam, vel aliud impedimentum illam non lucratur, non inter præsentibus distribuitur, sed acquiritur massæ Capitulari, & in Ecclesiæ vtilitate conuertitur; & hoc casu portiones absentium non accrescunt præsentibus, sed remanent apud massam Capitularē: Garf. de benefic. dist. p. 1. n. 124. Mantica. *decis. 229.* Francisc. Marc. *decis. 885. n. 6. & 7. part. 2.* Guillelm. Benedict. in repet. c. Raynuius, de testam. in verbo, & uxoris nomine Adelsiam, n. 151. Rationem reddens, quia ius accrescendi inter Canonicos præsentibus habet locum in parte data postea defecta; sed in parte nunquam data locum non habet: oportet enim, ut locus sit iuri accrescendi, quod pars alicui quaeratur, & quaerita auferatur ab eo: ergo cum non interessentibus nihil datum videatur, nihil per consequens interessentibus accrescere potest: & ita ratiocinatur etiam Francisc. Marc. dicta *decis. 885. num. 6. part. 2.*

Et cum hoc casu, Canonici vocati sint ad res diuersas, & nullo cōiunctionis genere sint coniuncti, scilicet nec re, nec verbis, portio illorum deficiens non potest præsentibus accrescere: † Atque ita decisio Coccini 500. non potest subsistere, si loquatur

114 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

de Distributionibus huius primi generis, de quibus loqui videtur, dicens illas applicandas esse Canonicis praesentibus, qui fundatam habent intentionem in iure accrescendi, nisi certa Quota per Statutum aut consuetudinem detur inferuentibus: quia illa decisio non potest sustineri nisi in secundo casu mox proponendo, vel in casu dispositionis particularis Statuti, vel consuetudinis in contrarium.

Secundus casus est, quando certa portio non fuit
32 singulis Canonicis assignata, sed omnibus; ita ut inter illos sit distribuenda, & portiones eorum, qui diuini Officii & Horis Canonicis non interfunt, accrescant praesentibus & interessentibus; seu illorum portiones propter negligentiam seu defectum non interessentium pinguius sint, seu per ius accrescendi, seu per ius non decrecendi: & tunc verius est portiones non interessentium & non seruientium acquiri illis proportionabiliter, qui fuerunt praesentes, & actuale seruicium praestiterunt, quia hoc casu sunt re & verbis coniuncti: l. 1. in fine, ff. de usufructu accresc. §. si eadem, Instit. de legat. l. unica, §. his ita definitis, versic. hoc ita tam varie, & §. si vero non omnes, C. de caduc. tollendis, & tradit Gloss. in Clement. 2. in verbo, pars dimidia, de aetate & qualitate. Gloss. in Clem. 2. in verbo, suspensus, de Vita & honestate. Cleric. Felin. in cap. Apostolica, column. 5. num. 12. versic. durante autem,

de except. Couar. lib. 3. var. resol. c. 13. n. 7. Mantica. d. decis. 226. & 236. Francisc. Marc. d. decis. 385. n. 2. & seqq. part. 2. quia cum vocentur hoc casu ad eandem summam, seu quantitatem inter eos in concursu diuidendam, & censentur coniuncti, tanquam collectiue vocati, sequitur inter eos locum esse iuri accrescendi, ut ratiocinatur Mantica. d. decis. 226. ¶ non tamen potest negari quin ius accrescendi cesset, si ita per Statutum Ecclesiae fuerit ordinatum, aut per consuetudinem introductum: Gloss. in dicta Clement. 2. in verbo, pars dimidia, de aetate & qualitate. Monald. cons. 27. n. 4. vol. 1.

Quibus ita constitutis, facilis est resolutio propositae difficultatis: siquidem in primo casu, distributiones absentium acquiruntur Capitulo, & per consequens Capitulum tenetur pro rata soluere pensionem super Distributionibus Canonicatus impositam. Secundo vero casu, onus soluendi spectat ad Canonicos, qui lucrum Distributionum perceperunt, quia non potuit plus accrescere Capitulo, vel respectiue Canonicis, quam ille, in cuius defectum Distributiones lucrantur, acquirere potuisset; & sic illae transeunt ad eos, a quibus percipiuntur, cum sua causa, & cum onere soluendi Pensionario; ut bene ratiocinatur Gonzal. & Garf. locis supra citatis.

C A P V T X L I I I .

A R G V M E N T V M .

VAMVIS facultas dispensandi sit fauorabiliter extendenda, ipsa tamen dispensatio tanquam odiosa strictam interpretationem recipit, nec extenditur ad casus in dispensatione non contentos: Quod variis propositis exemplis explicatur. Dispensatus ad beneficia non obstante defectu Natalium, utrum censeatur dispensatus ad obtinendas pensiones Ecclesiasticas? Tandem concluditur verius esse, dispensationem illegitimi ad beneficia obtinenda, continere etiam facultatem ad obtinendas pensiones.

S V M M A R I V M .

- 1 Facultas dispensandi est fauorabilis, & latissime extendenda.
- 2 Mandatum de dispensando pro Monachis, extenditur ad Abbatem.
- 3 Argumentum à maiori ad minus, locum habet in facultate dispensandi.
- 4 Dispensatio est odiosa, & strictè intelligenda.
- 5 Facultas dispensandi super affinitate in certo gradu, comprehendit gradum illum duplicatum: sed non idem est in ipsa dispensatione.
- 6 In dispensatione non habet locum argumentum à maiori ad minus, secus in facultate dispensandi; ut supra num. 3.
- 7 Dispensatus ad percipiendas Distributiones, non censetur dispensatus ad Anniversaria.
- 8 Dispensatus ad obtinendum Canonicatum, non censetur dispensatus ad dandum votum in Capitulo.
- 9 Dispensatus ad suscipiendos sacros Ordines, non est dispensatus ad obtinenda beneficia Curata.
- 10 Dispensatus ad obtinenda plura beneficia, non censetur dispensatus ad plura retinenda.
- 11 Quando illegitimus est dispensatus ab obtinenda quacunque beneficia, plurimi censuerunt in ea dispensatione pensiones contineri.
- 12 Dispensatio facta illegitimo, respicit personam, non beneficium.
- 13 Dispensatio illegitimi ad obtinenda beneficia, non finitur in primo, sed locum etiam habet in secundo beneficio, nisi dispensatio esset limitata ad certum beneficium, quo casu nec etiam extenditur ad pensionem.
- 14 Si Dispensatio restricta sit ad certum beneficium, potest dispensatus illud resignare, reseruata sibi pensione sine noua dispensatione.
- 15 Ex stylo Curiae quidam asserunt dispensationem ad beneficia non continere pensiones.
- 16 Sed quamuis hoc verum sit de rigore, tamen ex aequitate & Summi Pontificis praesumpta mente, dispensatio ad beneficia continet pensiones.
- 17 Examinantur dicta per Gig. de pens. quest. 18. & 19. & nominatim utrum dispensatio ad quacunque beneficia, comprehendat pensiones.
- 18 Dispensatus ad Clericatum non obstante defectu Natalium, censetur etiam dispensatus ad pensiones: & num. 21.
- 19 Illegitimus dispensatus ad omnes Dignitates, non censetur dispensatus ad beneficia obtinenda.
- 20 Illegitimus non alia ratione arcetur à pensionibus, nisi quia Clericus esse non potest.
- 22 Dispensatus ad beneficia, de necessitate dispensatus censetur ad Clericatum.

23 Dispensatio